



## Onszelf organiseren op wereldschaal

WHITEPAPER · DOOR: SietseR

INFO@COCRATIE.CO · WWW.COCRATIE.CO

VERSIE 1 · JULI 2024 · ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

**Samenvatting:** *Cocratie* is een onbeperkt op te schalen organiseerstructuur van **#1 verantwoordelijke** individuen (@geesten) die in vrije **#2 verbinding** en in 100% horizontale **#3 verhouding** samenwerken en -leven in hun werk- en leefgemeenschappen, mét elkaar vergaderen (#ding) en zélf de besluiten nemen.

Als gemeenschappen een *groter* (geen 'hoger') **#ding** nodig achten, kiezen zij hun **directe #4 vertegenwoordigers** uit hun midden, die samenkomen in **open #5 vergaderingen** voor afstemming en overeenstemming en **directe #6 verantwoording** afleggen aan hun vertegenwoordigden.

Zo ontstaat een onafgebroken keten, van de kleinste deeltjes (individue) tot het grootste geheel (wereld) **zonder enige machtsoverdracht**. De integriteit van de keten wordt gedragen door de gemeenschappen zélf en zij plukken daar mét elkaar de vruchten van: **#7 vrijheid**, **#8 vrede** en **#9 voorspoed**.

### STARTPUNT

## *We hebben een monster geschapen*

**D**e dingen werken niet zo best. Overal om ons heen zien we dat 'het systeem' niet langer doet wat het moet doen. Het loopt piepend en krakend vast. Het is vervallen tot een vrije val. Waarom? Omdat de sociale 'orde', die in basis al eeuwenlang onveranderd is, totaal *verouderd* is en niet *schaalbaar* blijkt. En dit was eigenlijk altijd al bekend, maar is regelmatig vakkundig onder het tapijt geveegd om de gevestigde belangen niet in het geding te brengen en zo de *orde* (en de bijbehorende voorrechten) te kunnen handhaven.

In plaats van ons denken te draaien en onze creatieve kracht te richten op een samenleving en samenwerkingen die worden gedragen door de mensen zélf, bouwen we als *afhankelijke agenten* laag voor laag door aan de terminale overorganisatie van dezelfde, verouderde, wereldwijde piramidestructuur. Met elke extra laag wordt álles wat *persoonlijk* is *politiek* gemaakt, wordt de orde *exponentieel* ingewikkelder, lijft alles en iedereen van waarde in (incorporatie) en vormt niet langer de oplossing, maar is zélf de oorzaak van de problemen. Door de zucht naar kunstmatige eenwording en maakbaarheid ontstaat door totale uitholling en ontmenselijking een machtsvacuüm waarin niemand nog aansprakelijk of verantwoordelijk is en enkel berekenend handelt (*what's in it for me?*). *No one cares.*

We scheppen precies dát wat we vrezen: een *monsterlijk onding*. Het heersende *besturingssysteem*, de *monocratie* van de gevestigde 'Orde', heeft de neiging om machten steeds verder te *bundelen* in een *top* tot een *monopolie* (alleenrecht) op besluitvorming en uitvoering (*executie*, wat komt van de pauselijke *exequatur*), een *monoloog* van 'top' naar 'down' en een *monocultuur* van uniforme, gehoorzame 'burgers' die netjes 'in lijn' lopen met een *monotoon* leven en werk. Alles om de *orde* te *handhaven* onder dreiging van geweld. Het resultaat is dat praktisch álle denk- en organiseerkracht wordt verspild in de megalomane bureaucratische *administratie* van *big government* en *big business* en onder het mom van 'kennis-economie' dit wordt verkocht als positief, progressief, logisch en vooral *rechtvaardig*.

• • •

Dit *onbezielde* en *ontmenselijkende* monster is het logische gevolg van onze meest beperkende overtuiging rondom de meest machtige technologie allertijden, *grootschalige organisatie*. We blijven onszelf en elkaar vertellen: **"Wij zijn van nature niet in staat onszélf op grote schaal te organiseren, dus moeten wij ons kunstmatig láten organiseren."** Omdat onze heersers deze valse voorwendselen blijven herhalen, bundelen ook zij de machten steeds 'hoger'. Waarmee wij continu op het randje van *fascisme* ('*machtsbundeling*') blijven balanceren.

Ondertussen blijven we elkaar ook vertellen: **"Dit is de enige manier."**, **"Er is geen alternatief"**, **"Zo werkt het nu eenmaal"**, **"Anders vervallen we in anarchie, tribalisme en tirannie"**, **"We hebben het nog nooit zo goed gehad"** en **"Niet iedereen kan overal over meepraten!"** Maar het is niet waar, het zijn allemaal *verhaaltjes*. De realiteit is namelijk: het 'werkt' helemáál niet en er zijn wel dégelijk alternatieven voor de heersende machtsstructuren. Echter, zolang we dat niet onder ogen durven komen, vallen we, uit een kunstmatig aangeprete angst voor *wanorde*, steeds weer terug op dezelfde 'oplossing': *méér van dezelfde, gevestigde orde*. We lopen in cirkels en beperken onze eigen scheppingskracht om te rechtvaardigen dat ánderen (*oversten*) ons als *ondersten* op afstand mogen besturen, *overheersen* en *onderdrukken*.

Wat nodig is, is om in te zien dat de enorm ingewikkelde, kunstmatige *orde*

zoals we deze nu kennen niet werkt, nooit heeft gewerkt en niet kán werken. Niet op kleine schaal, niet op grote schaal, laat staan op wereldschaal. De *orde* schépt *wanorde*. En om in te zien dat het niet zozeer aan de machthebbers of de machtsstructuren *an sich* ligt, maar aan de **denkgroef**, het hardnekkige *misverstand* waarin we onszelf gevangen houden, dat wij van deze orde *afhankelijk* zijn voor onze *vrijheid*, *vrede* en *voorspoed*, terwijl deze precies het tegenovergestelde bewerkstelligt: *slavernij*, *strijd* en *schuld*. En het enige wat ons hier continu in vasthoudt of ons hiervan weerhoudt de *mensen zelf* zijn die ófwel ervoor kiezen in dit verhaaltje mee te gaan ófwel ervoor kiezen steeds weer het goede doen.

• • •

We kunnen onszelf hiervan bevrijden door in te zien dat bepaalde *dingen* wel dégelijk werken. Dat *ondanks* al het gecentraliseerde organiseergeweld er een heleboel wél goed gaat. En dat dit altijd van groepen mensen komt die mét elkaar uit zichzelf simpelweg het *goede* doen. Wij zijn namelijk wel dégelijk in staat zijn onszelf op grote schaal te organiseren. Van het kleinste deeltje, het individu, tot het grootste geheel, de wereld. **Het kan écht**. Deze *organiseerstructuur* (géén nieuw *politiek systeem*) heet **cocratie** en bestaat al zo lang als de mens bestaat. Wat wel ongekend is, om de beginselen *oneindig* en heel *zuiver* en *efficient* op te schalen tot op wereldschaal, met minimaal *snijverlies*, omdat de uitvoering dáár is waar het gebeurt en enkel wordt opgeschaald waar dit nodig is. Het begint niet meer 'bovenin', ook niet 'onderop', maar van *binnenuit*. Zo *klein* als mogelijk. En zo *groot* als eventueel nodig. Maar nooit 'hoger' of 'lager'.

Hoewel het *technisch* kinderlijk eenvoudig is om tot wereldwijde vrijheid, vrede en voorspoed te komen, is dat niet wat *praktisch* het verschil zal maken. Al die tijd zochten we naar de oplossing *buiten* onszelf, maar het bleek dat deze immer *binnenin onszelf* lag te wachten op bevrijding. Om de rijke complexiteit van mensen niet langer *geweld* aan te doen, volstaat het niet meer een nieuwe structuur *buiten* of *boven* onszelf te plaatsen bij afstandelijke enkelingen, strikte systemen en ingewikkelde ideologieën, maar *binnen* onszélf en *tussen* elkáár. Gebaseerd op *de échte wereld*. *Mensenwerk*. Deze tijd vraagt van ieder van ons om onze eigen verantwoordelijkheid te pakken, zonder dwang of drang. Jij en ik zijn nu zélf aan zet. **Mét elkaar. Co**. Daar ligt de sleutel voor échte vrijheid, vrede en voorspoed.

*Cocratie* begint enerzijds dus bij ieder van ons, maar anderzijds vooral bij het ermee oefenen. Ervaring opdoen met zelforganisatie en zelfbestuur, zonder *aangeleerd afhankelijk* terug te vallen op hogere machten, zoals markten of staten. **De keuze is dus aan jou. Want jij beslist. Als enige**. En niets of niemand anders kan dit vóór jou doen. Nee, geen enkele nieuwe *heerser* of *kunstgreep*, zoals een 'universele verklaring van de rechten van de mens', grondwet of onafhankelijkheidsverklaring van een collectief, komt jou redden. Het is daarom tijd voor een **individuele verklaring van onafhankelijkheid**.

# Mijn *individuele* verklaring van onafhankelijkheid

**#1** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
een zelfstandig en ondeelbaar  
individu van vlees, bloed en geest ben. Ik ben  
als enig mogelijke eenheid **verantwoordelijk**  
voor mijn binnen- én buitenwereld en begrijp  
dat het onmogelijk is mijn eigen lasten  
naar iets of iemand anders te verleggen.

**#2** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
in vrije **verbinding** met mijn  
medemensen hen beter kan leren kennen  
en via hen mijzelf. Niemand hoeft iets te  
doen voor een ander, behalve uit gemene of  
vrije wil. Ik zal hun vrijheid niet schaden,  
noch mijn wil opdringen of dwingen.

**#3** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
in volledig horizontale **verhouding**  
met mijn medemensen leef- en  
werkgemeenschappen kan vormen rond de  
gebieden die ertoe doen en waar iets te doen  
is. Niemand kan mij dwingen een macht of  
eenheid bóven mij te erkennen of dulden.

**#4** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
bereid ben de directe  
**vertegenwoordiging** op mij te nemen  
namens mijn medemensen die mij zulks  
toevertrouwen en mij bekwaam achten.  
Ik kan aan deze eer geen recht of macht  
ontlenen óver iets of iemand anders.

**#5** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
direct een open **vergadering**, klein  
of groot, bijeen roep als zich een #ding  
voordoet waar ikzelf, mijn medemensen  
of hun directe vertegenwoordigers  
mét elkaar afstemming en/of  
overeenstemming over hebben te vinden.

**#6** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
bereid ben om directe  
**verantwoording** af te leggen over mijn  
woorden, keuzes en daden. Ik draag zorg  
voor de integriteit van de gehele keten van  
directe vertegenwoordiging en vergadering,  
van kleinste deeltje tot grootste geheel.

**#7** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
door de verantwoordelijkheid voor  
mezelf en mijn wereld te nemen, in staat  
ben in volle **vrijheid** te leven en niets of  
niemand mij of mijn medemensen deze  
vrijheid kan ontnemen, tenzij ik dit uit  
vrije wil toesta en immer kan intrekken.

**#8** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
op basis van al het voorgaande,  
kan werken aan **vrede** in mijzelf, mijn  
gemeenschappen en de wereld. Ik verricht  
of accepteer geen enkele daad van agressie,  
ingrijpen, geweld of dwang vanuit mijzelf  
of anderen jegens mijzelf of anderen.

**#9** *Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator,*  
ál mijn medemensen en mijzelf  
van harte deze verantwoordelijke vrijheid  
en vrede gun en mét hen wens te werken  
aan **voorspoed** voor een ieder, zonder iets  
of iemand te misbruiken of misleiden  
voor eigen of andermans gewin.

## DEEL A

### Over @Geesten

**C**ocratie betekent in de kern “Ik en jij hebben het mét elkaar voor het zeggen en in basis niets of niemand anders buiten of boven ons” en vormt een **social fabric** en **onafgebroken keten** van directe vertegenwoordigers die met elkaar direct vergaderen en direct verantwoording afleggen van het kleinste deeltje (individuele mens) tot het grootste geheel (de hele wereld). Voordat in deel B de kernbegrippen van cocratie worden behandeld, moet het eerst gaan over de **voorwaarden** om op die manier te kunnen leven en werken. Want alleen onze beperkende overtuigingen staan ons in de weg. De denkgroef dat wij geen **cocreators** zijn. Daarmee scheppen wij een monster dat onbezield en ongeësterd is. Bezieling en begeestering in onszelf en bij anderen zijn wat wij in de moderne tijd het meeste missen en zoeken.

### #1 Verantwoordelijk

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, een zelfstandig en ondeelbaar individu van vlees, bloed en geest ben. Ik ben als enig mogelijke eenheid **verantwoordelijk** voor mijn binnen- én buitenwereld en begrijp dat het onmogelijk is mijn eigen lasten naar iets of iemand anders te verleggen.*

**H**et eerste #ding ontstaat als ieder van ons wordt geboren. Als *ondeelbaar individu*. We hebben allemaal onze wensen en ideeën voor ons leven en willen dat er zo min mogelijk in de weg staat van onze *onafhankelijkheid* om dit te bereiken. Er is echter één probleem. Als we worden geboren is ieder van ons dit *vergeten* en daarom zijn we *afhankelijk* van anderen. We zijn *onwetend*, weten niet wie wij zijn, waartoe wij hier zijn en waartoe wij in staat zijn. We hebben ons *geweten* geparkeerd en besteden onze eigen verantwoordelijkheid uit aan iets of iemand anders. Terwijl deze altijd van ons is en blijft. En dit is de start van heel veel gedoe in onze wereld.

• • •

Het kwaad dat wij elke dag om ons heen kunnen waarnemen komt daarom niet enkel van ‘boven’, maar vooral van ‘binnen’. Omdat wij als levende mensen op aarde *niet-heel* zijn, maar onszelf hebben beperkt om een bepaalde beleving te kunnen hebben, verlangen we continu terug naar ‘huis’, om weer heel te zijn. Dit verlangen naar *eenheid in onszelf* projecteren wij echter naar buiten toe en zoeken deze eenheid *buiten onszelf*, in die buitenwereld. Of dit nu in de *geestelijke*, *natuurlijke* of *kunstmatige* wereld is. Overal zoeken we ernaar, maar vinden deze niet. We waren al die tijd op zoek naar *onszelf*.

We zijn vergeten wie we zijn, vertrouwen onszelf niet en reduceren ons uit

bestaansangst tot anonieme agenten en passieve passanten in grootse systemen, waarin wij 'veilig' enkel nog orders hoeven op te volgen en niet meer in staat zijn *goed* van *vals* te onderscheiden en daarmee uit onszelf het goede te doen. Dat is de oorsprong van het *valse* en *kwade*, het ontbreken van het *goede*. Het feit dat wij ons niet kunnen voorstellen dat *wij onszelf* kunnen organiseren, start met deze *individuele* overtuiging: **“Ik ben niet in staat mijzelf te organiseren, dus moet ik mij laten organiseren.”**

Deze overtuiging zit zo ontzettend diep, dat deze overal terugkomt. De grootschalige organisatie waar wij onze volledige samenleving mee hebben geïnstitutionaliseerd is gebouwd op de *bepaalde aansprakelijkheid* van *personen* (de kunstmatig-administratieve 'stroman' van de *mens*) en *rechtspersonen* (waarbij *eigendom* tot *persoon* is gemaakt) die zich steeds beroepen op hun *bepaalde functionaliteit*, de grenzen van hun functie. Dit heeft ons in staat gesteld om enorme piramides en *chains of command* op te zetten, maar het heeft ons ook klein en *mono-afhankelijk* gemaakt. Vele mensen zijn volledig gedesillusioneerd geraakt door de *ontzielde* en *ontzielende* bureaucratieën die de perverse prikkel in zich hebben om steeds weer de verantwoordelijkheid te verleggen naar iets of iemand anders (kastje naar muur, van bureau naar bureau), waardoor niets of niemand nog verantwoordelijk of aansprakelijk is en er een enorm onmenselijk monster ontstaat. *Leviathan*.

Deze tijd van centralisatie en *tight coupling* is geweest en mensen beginnen zich er in grote getalen van af te keren. Al was het maar om zichzelf te redden. Deze overtuiging, dat we niet *in staat* zijn en enkel *orders* kunnen opvolgen, is de basis geweest van de grootste *man-made* rampen en oorlogen van de afgelopen eeuwen. Hoewel de schijn is gewekt dat dit is voorkomen door in het systeem *checks and balances* te bouwen, is het vooral een strijd om wie de hoogste macht mag veroveren. En die strijd houdt nooit op, omdat er altijd weer een nieuwe hoogste macht moet komen omdat deze zichzelf niet kan *controleren*. Zo blijft het systeem enorm kwetsbaar en wankelen we continu op het randje van totale willekeur, tirannie en wanorde. *Ineenstorting*. En die onrust voelen we allemaal en uit zich in *polarisatie*.

• • •

Cocratie is niet langer gebaseerd op deze strikte systemen met afstandelijke enkelingen en hun ingewikkelde ideologieën, maar is gebaseerd op de *veelheid* van kleinste ondeelbare deeltjes die wij kennen, *individuen*. Niet de 'laffe' *burgers* of *personen*, die zich verschuilen achter hun maskers (*persona*), orde en orders, maar de individuen die de *moed* hebben om de volledige verantwoordelijkheid te dragen voor de eigen *binnenwereld*, wetende dat dit de *oorzaak* is van de toestand in de *buitenwereld*. Die is daarvan het *gevolg*. Elke *geest* is daarom oorzaak en gevolg, *cocreator* van onze gedeelde werkelijkheid, waarin alles en iedereen met elkaar is verbonden als groter *geheel* (en niet als *eenheid*). En buiten

deze *cocreators* hoeft niets te worden aangenomen als extra factor om onszelf te kunnen organiseren op grote schaal.

Het individu is de enige hoogste macht, omdat het als enige een *ondeelbare eenheid* is en over zichzelf kán beschikken. Als je een individu deelt, is het stuk. Elke *eenheid* en *soevereiniteit* daarbóven kan enkel worden *aangenomen* door een *fictief zelf* (*persoon* of *rechtspersoon*) te scheppen. Dit is daarom nooit of te nimmer een *individu*, maar een 'dividu'. Deelbaar dus. Deze aanname van individualiteit op een hoger niveau leidt tot een enorm 'lichaam' (*corpus*, *corporatie*) die de macht 'belichaamt' en alles en iedereen 'inlijft' (*incorporeert*) en leidt tot machtsstructuren die individuen voorschrijven hoe te handelen en gehoorzaamheid afdwingen om de fictieve eenheid te bewaren. Zolang er hogere machten worden aangenomen boven het individu, zijn *slavernij*, *strijd* en *schuld* het gevolg en *vrijheid*, *vrede* en *voorspoed* slechts schone schijn.

Dus, ook al willen mensen geen verantwoordelijkheid, ze dragen het toch. Altijd. Of ze nou willen of niet. Het start daarom allemaal bij het *herinneren*. Dat ieder van ons zich herinnert wie wij werkelijk zijn en wat ons te doen staat. Zo worden we van grote kinderen verantwoordelijke *volwassenen*. En volwassenen kunnen zich in vrijheid met anderen *verbinden*.

## #2 Verbinding

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, in vrije **verbinding** met mijn medemensen hen beter kan leren kennen en via hen mijzelf. Niemand hoeft iets te doen voor een ander, behalve uit gemene of vrije wil. Ik zal hun vrijheid niet schaden, noch mijn wil opdringen of dwingen.*

**H**et tweede #ding ontstaat als twee (of meer) *individuen* zich mét elkaar verbinden om samen iets voor elkaar te krijgen waar zij allebei baat bij hebben. Dan is het niet meer *eenvoudig*, ontstaat een *complex* (meer dan 'één') en wórdt het ook *complex*. En dienen zij er samen uit te komen. Want daar draait het in elke vrije, vredige en voorspoedige gemeenschap om: Hoe kunnen mensen omgaan met *belangenconflicten* (*conflicts of interest*)? Denk bijvoorbeeld aan schaarse of publieke goederen of over gebieden van *algemeen nut*: kunnen zij het #ding dat hierover ontstaat in eigen kring bespreken en oplossen of moeten zij dit aan een derde partij overlátén, zoals een buitenstaander of autoriteit die een finaal vonnis uitspreekt en dit kan verplichten en afdwingen onder dreiging van geweld? Dat is het idee van een *rechtsstaat*.

• • •

De huidige grootschalige organisatie is gebaseerd op het idee dat mensen en dingen van elkaar *gescheiden* zijn. Scheiding tussen lichaam en geest, tussen A en B (hier en nu, daar en dan), tussen binnenwereld en buitenwereld, tussen

aarde en hemel, enzovoort. Alle systemen zijn op deze vooronderstelling gebaseerd. Dit leidt ertoe dat er hogere autoriteiten zijn die *aanspraak* kunnen maken door als derde partij zich ertussen te plaatsen en zo een *monopolie* (alleenrecht) bemachtigen. Bezielde en begeesterde *mensen* worden teruggebracht tot *personen of burgers* en tot radertjes in een grotere machine of ambtelijk apparaat, waarbij *enkelen* in de top het antwoord zouden weten.

Terwijl we tegelijk allemaal wéten dat ieders beleving volledig individueel is en we *de facto* niets weten over die ander of te weten kúnnen komen, maar dit slechts kunnen *aannemen*. Dit laatste is de basis van het huidige *spel*, waarin wordt aangenomen dat mensen enkel in beweging komen als zij daartoe de juiste prikkels krijgen, of dit nu beloning, straf of dwang is. En de hogere machten hebben ook hierop uitsluitend het alleenrecht. Daarom is er een continue strijd om die topposities, waarmee om de heerschappij over het geweldsmonopolie wordt gestreden. Wie is nú weer gerechtigd om *alle* anderen te verplichten en dwingen tot *zijn* ideologie?

• • •

Een vrije, vredige en voorspoedige gemeenschap kan enkel en alleen bestaan als mensen elkaar kunnen *verdragen* en uit *vrije wil* met elkaar *overeenstemming* kunnen vinden, zonder enige vorm van dwang of geweld. Dit kan ontstaan, als mensen in de gelegenheid komen om elkaar écht te leren kennen. En dit kan vervolgens enkel gebeuren door *persoonlijk contact*. En daarvoor is *afstemming* nodig en de mogelijkheid om de eigen stem te laten horen. *Ontmoeting*. Dit kan in een sfeer van **samenwerking**, maar zal onmogelijk tot stand komen in een sfeer van **strijd**, zoals in de politieke *arena*. De huidige machtsstructuren maken samenwerking daarom zo goed als onmogelijk en iedereen die erin 'omhoog klimt, zal door deze strijd *corrumperen*. Macht corrumpeert áltijd.

Bij cocratie is het uitgangspunt dat ieder individu een eigen belevingswereld heeft en niemand aanspraak kan maken op de hele waarheid. We zijn allemaal tot op zekere hoogte *onwetend*. De enige manier om het hele plaatje te *ontwaren* is door zoveel mogelijk puzzelstukjes bij elkaar te leggen, zoveel mogelijk invalshoeken mee te nemen en zo een zo volledig mogelijk beeld te vormen. Bij cocratie gaat het om de *vele* individuen die in vrije verbinding met elkaar samenwerken en -leven, zolang zij de vrijheid van ieder ander individu niet schaden, hun wil opdringen of ergens toe dwingen.

Als mensen bereid zijn de verantwoordelijkheid te dragen voor zichzelf en hun medemensen, kunnen zij er uit vrije wil voor kiezen om samen te komen in *vergadering*. Er ontstaat dan een horizontale verhouding, een onderlinge relatie. Zij vormen samen als ondeelbare deeltjes een groter geheel en tussen hen ontstaat iets wat zij met elkaar gemeen hebben in een gebied. Dit kan bijvoorbeeld een leefgebied, werkgebied, vakgebied of kennisgebied zijn, maar dit is niet hermetisch afgesloten of onderling uitsluitend. Niets of niemand kan het



alleenrecht claimen op de gebiedsgrenzen, omdat deze niet vastliggen, maar vloeibaar, open en overlappend zijn, afhankelijk van wat er toe doet, er te doen is en wie er meedoen.

### #3 Verhouding

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, in volledig horizontale **verhouding** met mijn medemensen leef- en werkgemeenschappen vorm rond de gebieden die ertoe doen en waar iets te doen is. Niemand kan mij dwingen een macht of eenheid bóven mij te erkennen of dulden.*

**H**et derde #ding ontstaat als er een derde partij bij komt. Bij verbinding tussen twee geesten is slechts één lijn, maar nu zijn het er ineens drie. Dan ontstaat een *vlak*, een *gebied* tussen hen en ontstaat er *gemeenschap*. Dat betekent dat je iets met elkaar *gemeen* hebt, iets deelt en een *algemeen* belang hebt in dat gebied. Zo'n gemeenschappelijk *gebied* is ook wezenlijk anders dan persoonlijk *bezit* en vraagt om onderlinge afstemming en afspraken, omdat in feite niemand het exclusieve alleenrecht (*monopolie*) erover kan bemachtigen, omdat het iets is van allen en daarom ook ten bate van allen komt.

• • •

De basis van het huidige systeem, de orde, ligt besloten in het beroemde en beruchte 'sociaal contract', de verticale gezagsverhouding tussen 'opper' en 'onder', vastgelegd in *rule by law*. Hierbij wordt impliciet aangenomen dat er zoiets bestaat als een hoogste macht die het *morele alleenrecht* heeft om over anderen te heersen en hen daarom tot *onderdanen* (*subjecten*) mág maken, omdat zij daarmee het 'algemeen belang' dient en hen tegen zichzelf in bescherming neemt.

Het is gebaseerd op *soevereiniteit*, wat qua woordherkomst gelijkstaat aan *superioriteit*. Er wordt daarbij aangenomen dat dit collectief *individualiteit* heeft, een eigen *persoon* is, die wordt vertegenwoordigd door een *hoogste macht*, zodat een *fictief zelf* (persoon) kan worden aangenomen van de soeverein en daarmee de inferioriteit van mensen kan worden aangenomen als *onderdanen*, *subjecten*, *personen* of *burgers*. Echter, buiten het ondeelbare individu is toch écht elke groter geheel *deelbaar* en dus geen *eenheid* of *individu*. Dit geheel is echter weer afbreekbaar, zoals landsgrenzen dit ook zijn. Daarom zijn er ook altijd conflicten over, omdat het deelbaar is.

Dit idee is ontstaan in de tijd van de verlichting en paste wellicht toen nog goed bij de samenleving die was gebaseerd op een ancien regime met strikte rangorde (*hiërarchie*) en rangschikking, maar in onze huidige samenleving wordt in rap tempo duidelijk dat dit idee van zo'n *monocratie* (de neiging om *centraal* te organiseren en alles één te maken) niet meer van deze tijd is en aan een *hercontractering* toe is.

Hoewel de ervaring toont dat zo'n *monocratisch besturingssysteem* op korte termijn voordelen oplevert qua daadkracht, zorgt het op de lange termijn voor ongebreidelde groei en uitholling van het oorspronkelijke bestaansrecht. Met slavernij (verkocht als *vrijheid*), strijd (verkocht als *vrede*) en schuld (verkocht als *voorspoed*) als gevolg. Elke afgescheiden, permanente en gecentraliseerde eenheid gaat een eigen leven leiden dat recht tegen de belangen ingaat van de mensen die het zegt te dienen. Dit leidt tot verdergaande *machtsoverdracht* naar steeds hogere entiteiten, daar de topmensen het als een *deugd* zien om te centraliseren en zich daarom *verheven* voelen, zullen zij dit idee voortzetten.

• • •

Datgene wat wij mét elkaar delen, daar hebben we ook mét elkaar iets te doen. Cocratie gaat daarvan uit, van datgene wat wij met elkaar *gemeen* hebben. Dat zijn de *#dingen* die ertoe doen en waar we met elkaar iets te doen hebben. De *#dingen* vormen de gemeenschappen waarin we ons begeven, waar we aan bijdragen en van ontvangen. Deze gemeenschappen vormen zich rondom allerlei gebieden, dit kunnen fysieke leefgebieden zijn, maar ook werkgebieden of kennisgebieden. Zolang er maar *@geesten* zijn die iets met elkaar delen.

Als er levende gemeenschap is, is er gemeenschapszin en zijn er ook onderwerpen waar men iets mee moet of wil. Een *#ding*. Het 'ding' is in noordwest Europa de benaming voor de volksvergadering én voor het te bespreken *#onderwerp*. Vandaar de spreuk: "Dat is best wel een ding" en zelfs dinsdag is genoemd naar de dag van het ding. En het kort geding herinnert ons eraan dat er ook recht (gewoonterecht) en wetten werden gesproken, door de mensen zélf, mét elkaar. Het *#ding* vormt de kern van onze oorspronkelijke manier van organiseren, tenzij het wordt verboden van hogerhand omwille van centralisatie van macht.

Het voornaamste uitgangspunt van cocratie is een 100% horizontale verhouding tússeen individuen, die helpt de natuurlijke veelheid maximaal te behouden, zonder er een kunstmatige eenheid van te willen maken en de macht te centraliseren en verenigen tot een *eenheid* die alles eenkennig, eenzijdig en eenvormig maakt.

## Over wetten

**W**etten kúnnen bijzonder handige dingen zijn. Het zijn de 'uitgeharde' en vastgezette uitingen van **afspraken** tússeen mensen. Maar bij dit woordje 'tussen' zit nu de crux. Want de wetten die wij nu kennen, die zijn niet zozeer tússeen de mensen tot stand gekomen, waarna deze op papier zijn gezet. Nee, deze worden eerst op papier gezet dóór de 'representatieve' partijvertegenwoordiging vóór het volk, waarvan wordt *aangenomen* dat deze bevolkingsgroepen representeren op basis van verkiezingen. En er wordt aangenomen dat deze

wetten een uitgevormde versie zijn van een 'hogere' wil, van een vorst dan wel volk.

En vervolgens worden deze via de verticale gezagsverhouding (het 'sociaal contract') *afgekondigd* en *gehandhaafd* onder dreiging van geweld. De omgekeerde wereld. Laten we wetten niet meer als *prikkel* beschouwen tot ander gedrag, maar als vastlegging van onderlinge afspraken, als een overeenkomst. Als iets wat mensen mét elkaar overeen zijn gekomen, in 100% horizontale verhouding, omdat zij als *peers* iets gemeenschappelijks hebben.

Een mooi voorbeeld is de *Great Law of Peace* van de Haudenosaunee indianenstammen, die met elkaar voor het eerst vrede hadden gevonden en dit hebben vastgelegd in een 'wet'. Deze wet bestond echter meer uit het *verhaal* dat zij met elkaar deelden dan de precieze regeltjes. De waarden waren belangrijker dan de normen. Deze wet heeft als basis gediend voor de grondwet van de Verenigde Staten, maar die hebben helaas het verhaal eruit gehaald en het teruggebracht tot de **regeltjes** (*rules to rule*). Laten we wetten weer als onderlinge afspraken gaan zien, dan kunnen we er weer mee werken.

## DEEL B

### Over #Dingen

**C**ocratie draait in de kern om ontmoeting, om vergadering van @geesten die samen iets af te stemmen en overeen te stemmen hebben. Hiertoe organiseren zij uit eigen beweging samenkomsten, vergaderingen, die hen in staat stellen om elkaar te vinden en op die manier direct te besturen, zonder afhankelijkheid van een derde partij of hogere macht waar ze dit aan moeten overlaten.

#### #4 Vertegenwoordiging

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, bereid ben de directe vertegenwoordiging op mij te nemen namens mijn medemensen die mij zulks toevertrouwen en mij bekwaam achten. Ik kan aan deze eer geen recht of macht ontlenen óver iets of iemand anders.*

**H**et vierde #ding ontstaat ontstaat als er in de gemeenschap een #ding ontstaat waar geen eenvoudig of eenduidig antwoord op is en niet individueel of bilateraal is op te lossen. Dat is het moment om een vergadering bijeen te roepen.

Om tot een schaalbare of zelfs schaalvrije *organiseerstructuur* te komen is in een *monocratisch* besturingssysteem heel ingewikkeld. De ervaring toont ons nu

dat grootschalige organisatie op deze manier, binnen een piramidestructuur, wel mogelijk is, maar enkel met serieuze bijwerkingen. De kern om zo'n grootschalige piramidestructuur levend en werkend te krijgen en houden is door *deling* en *scheiding*. Door de boel netjes te *ordenen*, op te knippen en het werk te verdelen in functies, taken en verantwoordelijkheden. We zeggen dan tegen elkaar dat het is "georganiseerd", maar in feite hebben we enkel "geordend" en vastgezet (*gevestigde orde*). Het is de basis van *bureaucratie*.

Deze *rechtspersonen* en hun *personen* werken daarbij op basis van juridisch beperkte aansprakelijkheid en functionaliteit. Mensen worden gereduceerd tot functionarissen, *agenten*. Dit legt een enorme beperking op qua schaalbaarheid. En het betekent dat de deling en scheiding ook exponentieel doorzetten. Met elke extra bestuurslaag zijn *exponentieel* meer hulpbronnen, materieel en menselijk, nodig om hetzelfde effect te bereiken. *De wet van de afnemende meeropbrengst*. Met de opkomst van grootschalige, centrale organisatie door de uitvinding van de rechtspersoon ontstond tegelijk ook de bureaucratie en de totalitaire staat. Bestuur werd steeds centraler, afstandelijker en onpersoonlijker.

We denken echter, door onze *denkgroef* dat wij niet in staat zijn onszelf te organiseren, dat dit nu eenmaal is hoe het werkt. Dat er geen *alternatief* is. Maar dat is een fabeltje. Het klopt dat er geen alternatief is als je wil centraliseren. En waarom zou iemand dat willen? Bijvoorbeeld om macht of welvaart te accumuleren bij enkelen in een top. Dat is een vrij eenvoudig spel om te spelen, maar vraagt om veel kracht en moeite, in de vorm van kapitaal, om zo'n kunstmatig, levenloos 'monster' in *beweging* te krijgen.

Van oudsher, zelfs ten tijde van het *ancien regime*, was er een getrapte vertegenwoordiging van onderaf, hoewel die ook was vastgezet en bevolkt door de gegoede *burgerij* (*bourgeoisie*) die daar flink belasting voor betaalde in ruil voor *privileges* (voorrechten die vóór de rechten van anderen kwamen). Van de *gemeenten* naar de *provinciale staten* naar de *Staten Generaal*. In die volgorde. Dit is ruim een eeuw geleden verlaten, maar de restanten zijn nog zichtbaar in de verkiezingen van de provinciale staten en de eerste kamer.

In de huidige orde is hier een variant op bedacht die mogelijk maakt om de *schijn* van vertegenwoordiging te wekken. En dat is door te werken met *indirecte* vertegenwoordiging. Via politieke partijen en verkiezingen wordt gestemd op *partijvertegenwoordigers* waarvan vervolgens wordt aangenomen dat zij in het parlement bevolkingsgroepen vertegenwoordigen, maar dit is wederom slechts een aanname om een piramidestructuur met centrale top te rechtvaardigen. De machtsafstand is enorm en niemand heeft een direct aanspreekpunt.

• • •

Zo lang als de mens bestaat, bestaat er ook een eenvoudig alternatief voor deze manier van organiseren. En dat is door te werken met *directe vertegenwoordiging*. *Directe* vertegenwoordiging doet geen aannames, maar gebeurt direct vanuit elke gemeenschap in een gebied. Als samenkomen te ingewikkeld of ingrijpend wordt of als iemand niets bij te dragen denkt te hebben of het graag aan iemand anders overlaat, kunnen zij zelf directe vertegenwoordigers selecteren of loten uit hun midden om tot afstemming en overeenstemming te komen. Hierbij geldt dat er geen minimum of maximum hoeft te gelden op het aantal deelnemers. Dat is afhankelijk van het #ding dat voorligt.

Het *voortouw* wordt daarbij niet genomen door hogere, van arbeid vrijgestelde *beroepsleiders* die 100% van hun tijd mogen besteden aan machtsuitoefening en macht zien als *mogelijkheid*, maar door mensen uit het midden van de gemeenschap die het zien als *verantwoordelijkheid*. Voorgangers, voorlieden, voorlopers. Dit kan in potentie iedereen zijn en er is niet één profiel waar je de geschiktheid aan kan afmeten. Zij *zijn* ermee vertrouwd en *worden* ermee vertrouwd. Als 'gelijkwaardig' en niet als 'hoger geplaatst'. Vertegenwoordigers worden direct geselecteerd op basis van *kwaliteiten*, zoals integriteit en bekwaamheid, en nemen enkel uit vrije wil deel.

Hierbij kan één vuistregel worden gehanteerd: iedere vertegenwoordiger kent iedere vertegenwoordigde *persoonlijk*. En als dit niet het geval is, betekent dit dat er méér directe vertegenwoordigers nodig zijn. De vertegenwoordigers nemen vervolgens zélf de besluiten en hoeven zichzelf niet op te delen in afgescheiden bestuursorganen. Zij kunnen dergelijke zaken wel oprichten uit praktische overwegingen, zolang er geen permanente machtsoverdracht plaatsvindt en deze op elk moment kan worden teruggenomen.

Directe vertegenwoordiging is vloeibaar, constant veranderend en past zich aan de continu veranderende omstandigheden aan, in tegenstelling tot de gevestigde orde die steeds weer opnieuw zichzelf *vast* zet. Directe vertegenwoordigers kunnen daarom ook geen aanspraak maken op *pluche* of uitoefening van macht óver de mensen die zij vertegenwoordigen. Nee, het gebeurt allemaal vrijwillig en vloeibaar. En als ze betaald willen worden voor hun inspanningen, zullen ze zelf met de pet rond moeten. Het ontstaat 'vanzelf' op basis van wat er te doen is. Ook de vertegenwoordiging doe je in basis erbij, zoals gemeenteraadsleden dat nog altijd doen. In basis is een politieke bovenklasse helemaal niet nodig en kunnen mensen dit helemaal zelf. Als zij zichzelf daartoe in staat achten.

## Over selectie

Selectie van vertegenwoordigers kan grofweg op drie manieren:

— **Kwantitatief** (via *verkiezing*). Dit is de norm op dit moment, maar kent vele nadelen. Het is eenvoudig te manipuleren, maar het grootste probleem is: wat zegt de uitslag nu precies als er geen kwalitatieve uitwisseling heeft plaatsgevonden over de vraag waaróm iemand is verkozen? Het mandaat dat hiermee wordt afgegeven is daarmee ook heel dubbelzinnig, maar geeft wel een vrijbrief om allerlei besluiten te nemen waar van tevoren niets over is gezegd.

— **Kwalitatief** (via *directe* selectie uit het midden), zoals hierboven beschreven. Het nadeel van deze methode is dat je alsnog werkt met een soort ‘voorhoede’ die zich kan gaan afscheiden van de rest. Dit vraagt dus óók iets van de vertegenwoordigden om bij de les te blijven en maakt het minder *bulletproof* dan bijvoorbeeld loting. Directe selectie werkt enkel als voldoende mensen de verantwoordelijkheid durven te nemen voor de integriteit van de gehele keten. Het is wel de enige manier die zorgt dat er niet op systemen hoeft te worden geleund én dat mensen op bekwaamheid worden geselecteerd en uit vrije wil meedoen.

— **Via loting**. Loting heeft bepaalde voordelen én nadelen ten opzichte van de andere twee methoden. Een voordeel is dat het een *eerlijk* systeem is en men niet te maken heeft met de last van het selecteren van mensen. Het zorgt er ook voor dat iedereen op een gegeven moment ‘aan de beurt’ komt, waarmee een levendige democratie ontstaat. Bovendien kunnen op deze manier geen mensen zich naar ‘boven’ vechten, want dat kán niet eens. Dit kan tegelijk ook het nadeel ervan zijn: er is veel afwisseling en er komen *leken* te zitten op plekken waar je wellicht juist *ervaringsdeskundigen* wil hebben die de lange termijn in het oog houden.

Is er daarmee een ‘beste’ methode? Nee, ze kunnen alle drie toegepast worden, mits het *bewust* gebeurt. Het laatste wat nodig is, is dat er wederom één methode of techniek het nieuwe dogma wordt. Want dan krijgen we enkel een *andere monocratie*, maar geen cocratie. Om cocratie te bewerkstelligen op wereldschaal heeft het wel de voorkeur om kwalitatieve, directe vertegenwoordiging als *uitgangspunt* te gebruiken, omdat je voor grotere (wereld)vergaderingen niet terug wil vallen op loting, dat zou teveel willekeur opleveren. Bovendien kun je op die manier niet een onafgebroken keten ontwikkelen, waarmee verantwoording lastig wordt.

Een voorbeeld om dit te illustreren. Een gemeenschap van een stad van 150.000 mensen kan in de volksvergadering besluiten om een dagelijks bestuur in te stellen via loting. Zij gaan dan de dagelijkse gang van zaken regelen in de stad. Echter, als in de regio die een taalgebied overschrijdt meerdere vergaderingen samen zullen komen, is het niet logisch om mensen te loten om daar naartoe te gaan. Dan zullen mensen worden gekozen die de gemeenschap het sterkst *belichamen* en praktisch gezien de andere taal kunnen begrijpen en spreken. Het is de combinatie van ál deze instrumenten die cocratie zo krachtig maakt ten opzichte van *monocratie*.

## #5 Vergadering

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, direct een open vergadering, klein of groot, bijeen roep als zich een #ding voordoet waar ikzelf, mijn medemensen of hun directe vertegenwoordigers mét elkaar afstemming en/of overeenstemming over hebben te vinden.*

**H**et vijfde #ding ontstaat als we bij een volgende bottleneck in de schaalbaarheid van zelforganiserend bestuur aankomen. Wat als er gebiedsoverstijgende #dingen zijn waar afstemming en overeenstemming voor nodig is? Dan beleg je een grotere (geen 'hogere') vergadering met meerdere gebieden, waarbij elk gebied haar vertegenwoordigers direct selecteert en naar de grotere vergadering stuurt.

• • •

Als we aan vergaderingen denken, komt er gelijk een beeld naar voren van saaie en eentonige *meetings*, met steeds dezelfde mensen en dezelfde agenda-punten. Maar het gaat nog veel verder dan dat. De meeste besluiten die worden genomen in onze instituties en organisaties worden helemaal niet dáár genomen waar deze moeten worden uitgevoerd. Ze worden genomen in achterkamertjes, door mensen die anderen op afstand besturen.

We zijn hier zo aan gewend, dat we het als normaal zien. We weten niet beter. We hebben hiermee echter ook een administratief waterhoofd en bureaucratische bovenklasse geschapen die op zichzelf geen waarde toevoegen, maar voor anderen moeten bepalen hoe zij horen te werken en leven. En met elke extra bestuurslaag wordt het meer afstandelijk en eenvormig. *Monocratisch*.

Bovendien zijn we sinds de verlichting nogal gehecht geraakt aan het idee van de 'scheiding der machten', zoals in de *trias politica*. Om de macht van een absoluut vorst in te perken was dit een goed idee, maar om een democratie mee vorm te geven zit die scheiding eerder in de weg, want het leidt tot enorme fragmentatie van allerlei instituten, autoriteiten en agenten die allemaal hun 'bureau' verdedigen en strikte scheidingen aanbrengen om aansprakelijkheid te beperken. De verticale machtsscheiding bestaat nog steeds.

• • •

Bij cocratie is de vergadering zélf het bestuur en er wordt direct bestuurd als er wordt vergaderd. Meer is in basis niet nodig. En alles kan daar gebeuren. Er kunnen besluiten worden genomen, contracten worden afgesloten én rechtgesproken. Het kort *geding* herinnert ons eraan dat dit tijdens het #ding plaatsvond.

Deelname bij zo'n vergadering is niet *voorbehouden* aan enkele uitverko-  
renen of *voorwaardelijk*, het staat *ieder individu* vrij om te deel te nemen als zij zich daartoe geroepen voelen, door te spreken dan wel te luisteren. Het is zowel niet-uitsluitend (*non-exclusief*) als niet-insluitend (*non-inclusief*), want niemand

kan iemand ergens toe dwingen, omdat niemand bevoegd is om iemand de toegang te ontzeggen of verplichten, zoals nu bijvoorbeeld bij jongeren gebeurt.

Omdat niemand zijn tijd wil verdoen, zal de vergadering als vanzelf een natuurlijke grootte aannemen. Deze kan zo klein of zo groot zijn als het *#ding* dat voorligt. Als het enkelvoudig en eenvoudig is, kan het met enkelen worden afgedaan (een 'raad'). Als het meervoudig en complex is, kan de hele gemeenschap samenkomen. In het kloppend hart van de oorspronkelijke democratie, de *#volksvergadering* van Athene (*Ekklessia*), kwamen bijvoorbeeld wekelijks 5.000 mensen samen die mét elkaar het laatste woord hadden en hielden. Zo varieert de grootte van een *#alding* (zoals het parlement van IJsland heet, het 'ding voor allen') met **allen**, tot een *#ding* met **velen**, of eventueel tot een *#raad* met **enkelen**. In die volgorde, want herinner: de enig mogelijke macht ligt bij de mensen zelf!

De basis van de vergadering is in beginsel niet 'de agenda', maar de open kernvraag: "Wie wil de vergadering toespreken?" De vorm is verder vrij, vloeibaar en veelvormig en niet vast en eenvormig. Daarbij staat niet het partijdige debat en de platte meerderheidsstem centraal, maar het goede gesprek en de constructieve discussie, de kwalitatieve uitwisseling van gedachten en gevoelens. Een vergadering kan wel besluiten een voorbereidend orgaan in te stellen, dat zorgt dat de vergaderingen goed zijn voorbereid en men zich volledig kan richten op de kwaliteit van het gesprek. Maar in basis is zelfs dát niet nodig.

Het doel is mét elkaar tot een vorm van overeenstemming te komen. Als dit is bereikt, wéten alle aanwezigen dit direct, daar dit één van de meest vervullende ervaringen is die een mens kan meemaken. Het leidt tot zorgvuldige en duurzame besluiten met eigenaarschap waar zelden over gestemd hoeft te worden of terug naar de tekentafel hoeven.

Maar er is meer. Door de volksvergadering in ere te herstellen, als kloppend hart van de gemeenschap, ontstaat ook social fabric, waarmee mensen elkaar en zichzelf leren kennen. En dit is het ware fundament voor een duurzame gemeenschap. Door te werken aan cocratie ontstaat een zeer eenvoudige en vloeibare organiseerstructuur in twee richtingen die daarmee enorme complexiteit kan dragen. Van klein tot groot (directe *vertegenwoordiging*) en van groot terug naar klein (directe *verantwoording*). Zo ontstaat een directe, getrapte *vertegenwoordiging*, bijvoorbeeld voor Nederland van wijk naar gemeente, naar provinciale staten, naar Staten-Generaal, naar Europa en naar de wereld. In die volgorde en niet andersom.



## #6 Verantwoording

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, bereid ben om directe **verantwoording** af te leggen over mijn woorden, keuzes en daden. Ik draag zorg voor de integriteit van de gehele keten van directe vertegenwoordiging en vergadering, van kleinste deeltje tot grootste geheel.*

**H**et zesde #ding ontstaat als we bij de laatste bottleneck in de schaalbaarheid van zelforganiserend bestuur aankomen. Om cocratie op te kunnen schalen tot op wereldschaal is nog één ding van essentieel belang. Want hoe kort de lijnen ook zijn, op een gegeven moment ontstaat er een steeds langere keten, waarin de afstand tussen kleinste deeltje en grootste geheel groeit. Daarom is van belang dat directe vertegenwoordigers ook directe verantwoording afleggen aan de mensen die zij vertegenwoordigen.

• • •

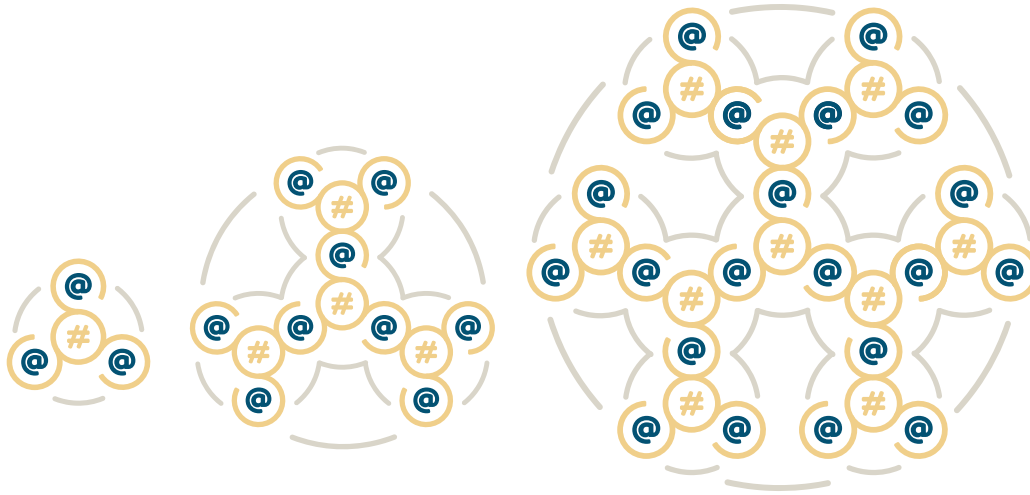
In onze huidige bestuurscultuur is het zo goed als onmogelijk om de partijvertegenwoordigers ter verantwoording te roepen. Door middel van de politieke partijen, maar ook door alle bestuurslagen zijn effectief glazen plafonds geschapen die leiden tot *zwijgrangen* en een besturende bovenklasse die zich weinig tot niets hoeft aan te trekken van de effecten van hun besluiten en daden.

Verantwoording is in een monocratisch besturingssysteem dan ook vooral een rituele dans. Er worden commissies opgericht, allerlei autoriteiten mogen van alles vinden, er worden eindeloze rapporten opgesteld die enkel in lades verdwijnen, maar als er werkelijke misdaden worden begaan, dan is uiteindelijk niemand aansprakelijk en worden de verantwoordelijke personen naar een ander bureau gebracht, waar zij hetzelfde wéér doen.

Maar het grootste probleem is nog wel dat de gemiddelde burger niemand heeft om direct aan te spreken. Er is geen aanspreekpunt. En als die er al is, dan heeft die weinig in de melk te brokkelen, omdat de echt macht altijd hoger ligt. Dit zorgt ervoor dat er geen lerend vermogen ontstaat binnen zo'n piramidestructuur, maar dat deze zelfs actief wordt tegengewerkt.

• • •

Zo werkt cocratie in de praktijk: Elke lokale gemeenschap heeft een vergadering, elke regio heeft een vergadering, elk land heeft een vergadering, de wereld heeft een vergadering. Dus elke vergadering is zelf een geheel én een deel van het grotere geheel. Het werkt *holografisch*. Dit betekent dat problemen worden opgelost op het kleinst mogelijke niveau (*subsidiariteit*). Een grotere vergadering heeft niets te zeggen over wat door de kleinere vergadering zelf kan worden afgehandeld. Pas als een probleem niet op het kleinste niveau kan worden opgelost, kan met behulp van *vertegenwoordiging* worden opgeschaald naar een grotere (geen 'hogere') vergadering. Dit beginsel maakt dat het zichzelf zal beperken, omdat het in de structuur is ingebakken.



Links is een eenvoudige vertegenwoordiging van de eerste schaalgrootte. Hier komen meerdere individuen samen om het over het centrale ding te hebben. In het midden, tweede schaalgrootte, komen drie vergaderingen bijeen via vertegenwoordiging. De rechter afbeelding toont een vertegenwoordiging van de derde schaalgrootte. De bruine lijnen daarin tonen de onafgebroken keten van vertegenwoordiging en verantwoording. De cirkel eromheen toont het 'grotere' #ding, waarbinnen de 'kleinere' #dingen zich afspelen. 'Kleiner binnen groter', niet 'hoger boven lager'. Dit holografische beginsel kan oneindig worden opgeschaald.

Zo weet ieder individu op elk moment wie iemands vertegenwoordiger is, van de kleinste tot de grootste vergadering, omdat er een *onafgebroken keten* van vertegenwoordiging bestaat. Dit betekent ook dat ieder individu een direct *aanspreekpunt* heeft waarbij men terecht kan, iemand die men daadwerkelijk persoonlijk kan kennen en de hand kan schudden. Deze verantwoording is vooral inhoudelijk, door een goed gesprek met zo iemand aan te gaan en direct de eigen zorgen of ideeën te delen. Zo kunnen mensen zélf de zwakste schakels in de keten vervangen en *ketencorruptie* corrigeren en wordt de *integriteit* van de keten door de mensen zélf gewaarborgd, daar het een verantwoordelijkheid van allen is.

Deze verantwoording is geen eenrichtingsverkeer (*unilateriaal*), maar *twee-richtingsverkeer*. Van de vertegenwoordiger naar de vertegenwoordigden en andersom. Alleen dan is het *verantwoord*. De vertegenwoordiger heeft ook de taak om de vertegenwoordigden bij de les te houden, zodat zij niet rustig achterover gaan leunen, omdat zij hun verantwoordelijkheid hebben verlegd en denken dat het wel geregeld wordt. Want het gevaar ligt altijd op de loer dat vertegenwoordigers het hoog in hun bol krijgen en zich alsnog afscheiden en in afzondering macht óver anderen gaan uitoefenen. Daarnaast zal elke vertegenwoordiger op een gegeven moment tegen de grenzen van het eigen kunnen aanlopen als de *#dingen* te groot en complex worden. Niets menselijks is ons vreemd.

Met directe *vertegenwoordiging* en *verantwoording* ontstaat een *getrapt, holografisch stelsel* van *vergaderingen*, waarbij steeds uit het midden vertegenwoordigers worden gekozen die in den lijve aanwezig (tegenwoordig) zijn om met anderen van gedachten te wisselen en tot overeenstemming te komen, waarmee zij terugkeren naar hun vertegenwoordigden, die hen direct ter verantwoording kunnen roepen. De lijnen zijn zo kort en de drempels zo laag mogelijk en er kan zelfs op wereldschaal tot gedegen en gedragen organisatie worden gekomen, zonder dat het aan anderen hoeft te worden gelaten.

## Over de dingstructuur

Het #ding is de kern van elke oorspronkelijke manier van organiseren. En van cocratie. Tenzij het van hogerhand wordt verboden, zodat een monocratie kan worden gesticht. Of zoals Jean-Jacques Rousseau in 1762 al zei: “Deze vergaderingen van het volk (...) zijn de gezaghebbers altijd een gruwel geweest: zij sparen dan ook zorgen noch bezwaren, moeilijkheden noch beloften om er de burgers van af te schrikken. (...) Door de volksvergaderingen niet meer toe te staan bijeen te komen (...) maken alle regeringen ter wereld, wanneer zij eenmaal de openbare macht uitoefenen, zich vroeg of laat meester van het soeverein gezag.” Als dit wordt belemmerd door hogere machten, tonen zij daarmee hun ware gezicht als vijand van het volk.

De kunst is daarom om mét elkaar een *structuur* van volksvergaderingen op te zetten die past bij jullie gemeenschap, bijvoorbeeld jullie wijk of gemeente. Dit betekent dat met regelmaat (maandelijks of wekelijks) *hoe dan ook* een #ding op de agenda komt te staan, of er nu #dingen te bespreken zijn of niet, zodat het volk altijd de kans heeft om zich uit te spreken en zelf de besluiten kan nemen.

Het kan zo zijn dat er een bepaalde *leegte* ontstaat bij de eerste #dingen. En dat is normaal, we zijn namelijk niet meer gewend om zelf over onze gemeenschap na te denken en zelf besluiten te nemen. Dit hebben we uitbesteed. Gun elkaar daarom de tijd en de ruimte om vooral elkaar te leren kennen, zodat *social fabric* kan ontstaan en dan volgen de juiste #dingen en besluiten vanzelf.

Begin en eindig daarom altijd met de kernvraag: “Wie wil de vergadering toespreken?” en laat het verder ontstaan. Zoek daarbij de vorm die het beste bij jullie gemeenschap past. Leg de gemaakte besluiten, ook rechterlijk, vast in een *dingboek*, zodat jullie na verloop van tijd patronen kunnen ontdekken en steeds beter worden in jullie zelfbestuur en zelforganisatie. En tot slot: probeer te allen tijde te voorkomen dat jullie dit uitbesteden aan anderen.

## DEEL C

### Over !Vruchten

**N**a de @geesten en de #dingen is het de beurt aan de !vruchten die we kunnen plukken van cocratie. De komende drie dingen zijn daarom ook geen ‘rechten’, iets waar je zomaar aanspraak op kan maken door dit van anderen te eisen, omdat het ooit op papier is geschreven, maar vruchten, omdat je er met elkaar hard aan hebt gewerkt. Vrijheid, vrede en voorspoed zijn de vruchten van de arbeid die het leven vreugde geven. Als de voorgaande dingen niet op orde zijn, loopt de gemeenschap gevaar het tegenovergestelde te ontvangen: slavernij, strijd en schuld.

## #7 Vrijheid

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, door de verantwoordelijkheid voor mezelf en mijn medemensen te nemen, in staat ben in volle **vrijheid** te leven en niets of niemand mij of mijn medemensen deze vrijheid kan ontnemen, tenzij ik dit uit vrije wil toesta en immer kan intrekken.*

**H**et zevende #ding is de eerste vrucht van het samen werken aan cocratie. Vrijheid wordt in de westerse wereld gezien als een voorwaarde, als een grondrecht, maar in werkelijkheid is het iets wat je moet verdienen. Het is een verdienste. Er is niemand die jou vrijheid kan geven of schenken. Sterker nog, als dit zo werkt, ben je per definitie onvrij, omdat jouw vrijheid afhankelijk is van de autoriteit van iemand anders, meestal boven jou. Daarom is vrijheid in onze huidige samenleving ook een onmogelijkheid. Omdat alles en iedereen is ingelijfd (*geïncorporeerd*) in een soevereine (*superieure*) eenheid, ben je als vanzelf een *subject*, een *onderdaan* die is onderworpen aan allerlei *voorschriften* (regels) die van hogerhand zijn bedacht.

Vrijheid draait om de vrijheid om te kunnen *kiezen*. Om te beslissen en beschikken. In onze westerse wereld heeft de zogenaamd 'vrije' mens echter nooit het laatste woord. Want uiteindelijk is er altijd een hogere macht die kan beschikken en beslissen over jouw lijf en goederen. Anderen kunnen besluiten om jouw vrijheid te ontnemen of jouw vermogen, roerende of onroerende goederen te onvreemden.

Het 'vrije' westen heeft zichzelf daarmee gebonden. Tot moderne *slavernij* veroordeeld. Inclusief alle mensen die zogenaamd aan het roer staan. Zij zijn allen *agenten* van de wet, daar de wet nu eenmaal regeert (*rule by law*). De orde zoals wij deze kennen schept enkel *onderdanen*. Alle vrijheid die wij kennen is *voorwaardelijk*, afhankelijk van het oordeel van hoger geplaatsten. En de rechten die wij denken te hebben zijn tegelijk een excuus om *legaal* mensen de rechten en vrijheid te kunnen *ontnemen*.

We gedragen ons niet als *geesten* en *mensen*, maar als *personen* en *burgers*. Kleinburgerlijk en onverantwoordelijk. Het ligt altijd aan iets of iemand anders, buiten onszelf. En de oplossing moet vanzelfsprekend óók daarvandaan komen. Onvolwassen, kinderlijk. Opkijkend naar vader en moeder. Dat is geen *vrijheid*, maar *burgerlijkheid*. We staan vooraan om onze rechten op te eisen en proberen onze plichten af te kopen, het is niet gek dat de belastingen zo hoog zijn.

Om onszelf hiervan te bevrijden, is het aan ieder van ons om onszelf te *individualiseren*. Dat wil niet zeggen dat we *individualistisch* moeten worden, maar onszelf leren kennen als de *cocreator* die iedere geest van zichzelf is. En dat kunnen we niet doen door op een steen te wachten op verlichting (*negatie(f)* of ontkenning), maar door zelf te beschikken en beslissen, dus keuzes te maken, in de echte wereld (*positie(f)* of erkenning).

## #8 Vrede

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, op basis van al het voorgaande, kan werken aan **vrede** in mijzelf, mijn gemeenschappen en de wereld. Ik verricht of accepteer geen enkele daad van agressie, ingrijpen, geweld of dwang vanuit mijzelf of anderen jegens mijzelf of anderen.*

**H**et achtste #ding is de tweede vrucht van het samen werken aan cocratie. Vrede wordt, net als vrijheid, ook gezien als een voorwaarde voor een goed leven, maar ook vrede is een *verdiens*te. Iedere *geest* vraagt zich op een gegeven moment af waarom er kwaad bestaat. En oorlog. Want als alles goed is, dan kan dat toch niet bestaan?

‘Goed’ en ‘kwaad’ worden in onze huidige samenleving gepresenteerd als twee uitersten. Het is het één of het ander. Alsof ze elkaar uitsluiten. We denken in polariteiten, tegenovergestelden. Terwijl ze altijd één geheel vormen, net zoals de kleuren in het hele kleurenpalet. Ze lijken gescheiden, maar vormen een totaal spectrum. Het is daarom ook geen *strijd* die wordt gevoerd, geen *oorlog* tussen goed en kwaad.

Nee, het is een *uitwisseling* van perspectieven, van invalshoeken. Als die elkaar *ontmoeten* (niet ‘botsen’), ontstaat een **creatieve spanning**. Die kunnen we zien als conflict óf als kans. Want die spanning vraagt om een uitweg, een uitdrukking (*expressie*). Deze kan soms *contra-productief* zijn, maar is veel vaker juist *productief*. Tenminste, als we bereid zijn om naar de ander te *luisteren*. En er niet een debat van maken met winnaars en verliezers, maar zoeken naar een win-win in een constructieve discussie (uitwisseling) of dialoog.

En als we deze *goedheid* in onszelf ontwikkelen, door het goede te *doen*, zal kwaad niet meer hoeven bestaan en is vrede een logisch gevolg. De strijd in onszelf lost dan op en daarmee ook de strijd in de buitenwereld. We hebben geen agressie of macht meer nodig om ons gelijk te halen of te doen kennen in de wereld. Omdat we steeds elkaar vertellen dat deze wereld onvolmaakt is en het heil (*ideaal, idealisme*) ergens anders ligt, in de toekomst of in een utopisch heiland, blijven we met elkaar dit tekort scheppen en herscheppen.

Cocratie is daarom geen *idealistische*, maar een *optimistische* werk- en levenshouding, waarin niet wordt *aangenomen*, maar *waargenomen* wat de huidige toestand is en naar een volgend optimum kan worden gestreefd. De kern ervan is dat de wereld zoals deze nu is, is zoals deze is. Daar kunnen we niets meer aan veranderen. Maar we kunnen er wel *vrede* in vinden. Ongeacht hoeveel oorlog, strijd en kwaad er ook om ons heen is. Of hoeveel goedheid er ook lijkt te ontbreken. En op basis van deze *innerlijke* vrede kunnen we met elkaar werken aan *uiterlijke* vrede, in de buitenwereld. Van binnenuit en niet van van buitenaf. Op deze manier kán het. Als mensen met innerlijke strijd de buitenwereld willen helpen, zullen zij, ondanks álle goede bedoelingen, enkel meer strijd gaan scheppen.

## #9 Voorspoed

*Ik verklaar hierbij dat ik, als cocreator, ál mijn medemensen en mijzelf van harte deze verantwoordelijke vrijheid en vrede gun en mét hen wens te werken aan **voorspoed** voor een ieder, zonder iets of iemand te misbruiken of misleiden voor eigen of andermans gewin.*

**H**et negende en laatste #ding is de derde vrucht van het samen werken aan cocratie. Voorspoed lijkt in onze westerse wereld een gegeven, maar dit komt met een hoge prijs. Want het is gebaseerd op *exclusie*, uitsluiting van anderen. En het onderwerpen van die anderen aan de gevestigde orde om daarvoor te werken als onderdaan. Daarbij worden zij verleid om hun arbeid te verkopen aan hogere machten in de piramide, die zichzelf hebben vrijgesteld van arbeid en gehoorzaamheid en door deze *soevereiniteit* daarvan de vruchten mogen plukken.

De basis voor de moderne variant van *slavernij* ligt niet in het persoonlijk bezit, maar in het *eigendom*. Dat zijn twee wezenlijk verschillende zaken. Eigendom gaat niet over wat tot iemands persoonlijke bezittingen behoort, maar wat iemand zich kan *toe-eigenen* op basis van *macht*. En daarbij gaat het er niet om wat iemand op papier in direct eigendom heeft, maar vooral waarover iemand kan beschikken en beslissen, want die beslist. En dan zie je dat in de westerse wereld geen enkele persoon iets bezit, omdat er altijd een hogere macht is die erover kan beschikken. Eigendom is daarmee geen recht, maar een voorrecht (privilege), waarmee je anderen kunt uitsluiten en een valse voorsprong schept. Zeker in combinatie met erfrecht en allerlei juridische trucs, zoals patenten. Deze papierwinkel helpt ons niet vooruit, maar helpt enkel de gevestigde orde zichzelf te beschermen (*protectionisme*) en te herbevestigen.

Wat daar nog bij komt is dat ons volledige systeem is gebouwd op *schulden*. We plegen roofbouw naar toekomstige generaties en de mensen onderin de piramide, die worden uitgeknepen voor ‘ons’ gewin op basis van ‘regeltjes’, maar nog meer voor het gewin van de mensen in de top van de piramide. Daarmee bestaat er enorme ongelijkheid in de hele wereld, maar heeft bijna niemand eigen *standing*, is niemand *zelfstandig*, maar is in het onderhoud volledig afhankelijk van anderen, inclusief de top.

Het overgrote deel van de mensen is daarom veroordeeld tot het verkopen van hun *lijf of hoofd*, hun *arbeid*. Vrije mensen met innerlijke vrede laten zich niet betalen voor hun arbeid, want dat betekent dat zij slaven zijn van anderen, die de vruchten van hún arbeid mógen plukken. Nee, *vrijen* verdienen hun brood met de *vrucht* van hun arbeid. Wat zij daadwerkelijk geproduceerd hebben. Hun prijs bepalen zij zelf en laten zich niet regeren door anderen, omdat zij zelfwaarde hebben, weten wie zij zijn en wat zij waard zijn, omdat zij geen *schuld* hebben en *zelfstandig* zijn.

We denken in deze tijd dat we op het hoogtepunt van de beschaving leven en dat alles alleen maar minder kan worden, omdat we op weg zouden zijn naar onze *ondergang*, maar we houden onszelf en elkaar volledig voor de gek. We staan voor een *overgang*. De bevrijde slaven uit de 19de eeuw, toen zij in de vrije wereld kwamen, keken hun ogen uit. Zij zagen dat de vrije mensen stuk voor stuk welvarender en gelukkiger waren dan hun vroegere slavenhouders. En zij dachten dat de slavenhouder de rijkste man op aarde was.

We hoeven niet 'minder, minder' voor onszelf, maar we hoeven enkel met minder *lagen* toe. De enorme verspilling in de wereld is het gevolg van onze enorm oneerlijke en inefficiënte manier van organiseren, waarmee we spullen die we lokaal kunnen produceren van de andere kant van de wereld halen. Hetzelfde geldt voor onze zeggenschap. We laten besluiten nemen aan de andere kant van de wereld, die we prima zelf kunnen nemen. En er is een enorme, besturende bovenklasse die (noodgedwongen) parasiteert op de scheppingskracht van anderen onder zich.

Als we de zeggenschap over onze eigen productie weer terughalen naar de plek waar het nodig is, kunnen we enorme overvloed scheppen, zonder grote verspilling. We kunnen en hoeven de last dan niet langer te verleggen en zoeken de oplossing in eigen kring, in plaats van buiten onszelf. Zo kunnen we onze eigen technologie gaan scheppen en deze vrijelijk delen met onze medemensen in andere gebieden, omdat we hen daadwerkelijk alles gunnen zoals onszelf. We hoeven dan niet meer iets bij die ander te veroveren, maar kennis delen over hoe zij er zelf over kunnen beschikken.

**We hoeven niet één te worden. We hoeven enkel mét elkaar de afstemming te zoeken.** De start van een gouden tijd op aarde start met onszelf en de gewaarwording dat ieder van ons individueel ons eigen tekort scheidt, omdat we denken dat we afgescheiden zijn van onze medemensen. Terwijl alles wat we nodig hebben aanwezig is in onszelf. Het ligt binnen handbereik als we onszelf op een betere en eerlijker manier weten te organiseren. En daarbij is één ding zeker. Die betere en eerlijke verdeling gaat er *nóóit* komen, zolang wij denken dat anderen dat *vóór* ons moeten regelen.

**Tot slot nog dit:** Wie betaalt, bepaalt. Wie bepaalt, beschikt. En wie beschikt, bezit. Om met een schone lei te beginnen werden aan de vooravond van de Atheense democratie *álle* schulden kwijtgescholden verklaard (een soort 'jubeljaar'). Iedereen was weer vrij om eigen keuzes te maken en *zélf* de vruchten van de arbeid te plukken, waarmee een gouden tijd kon aanbreken voor *álle*, waartoe de *#vergadering* (Ekklessia) *zélf* had besloten. Bovendien bestonden van oudsher overal lokale, volledig zelfstandige banken die hun eigen geld uitgaven en dit onderling afstemden zonder hogere autoriteit.

## EINDPUNT

### *De overgang*

**H**oewel de dingen niet zo best werken, kunnen we onze creatieve kracht wel degelijk richten op een betere wereld. Alle voorgaande negen #dingen dragen daaraan bij. Het enige wat ons in de weg staat, dat zijn onze eigen beperkende overtuigingen en een kleine dosis goede wil. Want om cocratie te doen werken, zijn we niet afhankelijk van hogere machten. Organiseer zelf eens een #ding, samen met je medemensen, over dat wat er toe doet en er te doen is. En zo draag je zélf direct bij aan een wereld van vrijheid, vrede en voorspoed. En vreugde.

En wellicht is nog het mooiste van alles: er hoeft geen 'ondergang' te zijn, want de 'overgang' naar cocratie kan zich vredig, zonder geweld of revolutie, voltrekken. Maar hier zit wel één 'maar' bij. Want het is afhankelijk van ieder van ons. Van onze eigen verantwoordelijkheid. Mensen zijn, naast krachtige en vredelievende, óók halsstarrige en weerbarstige wezens die de meest uiteenlopende redenen hebben om wel of niet het goede te doen. Deze eigenschappen maken de mensen tegelijk ook interessant en boeiend en we moeten *anderen* niet willen veranderen, maar enkel *onzelf*.

Het enige wat ieder van ons staat te doen is *recht* te zetten wat *krom* is. Door onze verantwoordelijkheid te pakken en een **basiskeuze** te maken. **A) Kies ik niet** en blijf ik onbewust de *gevestigde 'ene' wereldorde*, gebaseerd op *regels*, stutten en als medeplichtige *agent* meewerken (*collaboreren*) aan de onvermijdelijke *eenwording* en *ondergang* van het *monocratische monster*, waarbij enkelen *elders* de zure vruchten plukken van de *slavernij*, *strijd* en *schuld* van velen? **B) Of kies ik wél** en ga ik als *cocreator* bewust mét mijn medemensen meewerken aan de *overgang* naar een *gemeenschapszin*, gebaseerd op de veelheid van ons *begeesterde mensen* zélf, waarin mensen mét elkaar in 100% horizontale verhouding samenwerken en zo zélf de *vruchten* kunnen plukken van *vrede*, *vrijheid* en *voorspoed*?

De keuze is aan jou. Want jij beslist. Als enige. En niets of niemand anders kan dit vóór jou doen. Wil jij ook werk maken van cocratie? Organiseer jezelf dan, met jouw medemensen, in de gebieden en gemeenschappen die er voor jou toe doen. En organiseer dan mét elkaar een #ding, hoe groot of klein het ook mag zijn. En zorg dat je de zeggenschap bij je houdt en niet uit handen geeft. Want dat hoeft niet. Als je wil opschalen, kun je eenvoudig een groter #ding organiseren met andere gemeenschappen en onderling afstemming zoeken, zonder de eigen identiteit in te hoeven leveren. Zo kunnen we bouwen aan een vrije, vredige en voorspoedige wereldgemeenschap, waarin er maximale diversiteit bestaat en we maximaal de vruchten kunnen plukken van ieders creaties.

**Wij zijn hiertoe in staat. Écht.**